

OTSUS

26.08.2020 nr 5-5/2020-031

Koondumisele nr 21/2020 Agron Halduse OÜ ja Vardja Masinaühistu ettevõtja osa loa andmine

Koondumine

06.08.2020 esitas Agron Halduse OÜ esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt on Tallinna notar Rainis Int'i asendaja Kristjan Rohtmets 29.07.2020 koostanud ja tõestanud notariaalakti (ettevõtte müügilepingu) osaühingu Põlva Agro ja Vardja Masinaühistu vahel. Lepingu kohaselt kavatakse Agron Halduse OÜ valitseva mõju alla kuuluv osaühing Põlva Agro omandada Vardja Masinaühistult Põlva vallas Vardjas toimuva äritegevuse (sh teravilja kasvatus ja torpiima tootmine).

Tehingu tulemusena kuulub Vardja Masinaühistu ettevõtja osa koondumise teate esitanud äriühingu Agron Halduse OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 ja lg 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 06.08.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Agron Halduse OÜ ja Vardja Masinaühistu.

Agron Halduse OÜ (registrikood 11407992) on Eestis registreeritud äriühing, mille osanikud on Varahaldamise OÜ ja OÜ Falber ning füüsilised isikud T. S. (isikukood [...]) ja R. J. (isikukood [...]). Varahaldamise OÜ kuulub füüsilistele isikutele M. M. (isikukood [...]) – 50%, K. M. (isikukood [...]) – 25% ja T. S. – 25%. OÜ Falber ainuosanik on füüsiline isik R. J..

Agron Halduse OÜ on valdusettevõtja, mille valitseva mõju alla kuuluvad järgmised põllumajandustoodete tootmise ja müügiga tegelevad ettevõtjad:

- osaühing Vändra, mis tegeleb toorpiima tootmise ja taimekasvatusega (sööda tootmine);
- Miiaste Põllumajanduslik Osaühing, mis tegeleb toorpiima tootmise ja taimekasvatusega (sööda tootmine);
- Osaühing Hummuli Agro, mis tegeleb toorpiima tootmise ja taimekasvatusega (sööda tootmine);
- osaühing Põlva Agro, mis tegeleb toorpiima tootmise ja taimekasvatusega (sööda tootmine);
- Peri Põllumajanduslik Osaühing, mis tegeleb toorpiima tootmise ja taimekasvatusega (sööda tootmine, teravilja ja rapsiseemnete tootmine ja müük);
- Lõuna-Eesti Talumuna OÜ, mis tegeleb kodulinnu kasvatuse ja kanamunade müügiga;
- Reku Farmid OÜ, mille põhitegevusalaks on kodulinnukasvatus, kuid hetkel aktiivne majandustegevus puudub;
- Trebor Agro OÜ, mis tegeleb köögiviljakasvatuse ja maatulundusmaa rentimisega;
- Väimela Põllumajanduse Osaühing, mis tegeleb veisekasvatusega;

Vardja Masinaühistu (registrikood 10063728) on Eestis registreeritud tulundusühistu, mis tegeleb teravilja- ja õlikultuuride kasvatuse ning toorpiima tootmisega.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Vastavalt KonkS § 24 lg 7 juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

Võttes arvesse, et Agron Halduse OÜ omandas 2019. aastal valitseva mõju Vardja Masinaühistuga samas majandusharus tegutseva osaühingu Vändra üle ning lähtudes KonkS § 24 lg 7 sätestatud täiendavast käibekriteeriumist, ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid. Seega kuulub käesolev koondumine kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib horisontaalne kattuvus toorpiima tootmise ja taimekasvatuse osas. Agron Halduse OÜ valitseva mõju alla kuuluvad ettevõtjad tegelevad taimekasvatusega eelkõige loomasööda tootmiseks oma loomade tarbeks.

Koondumise osalistele ei olnud kättesaadavad andmed teraviljasaaduste ja loomasööda kogumüügi osas Eestis 2019. aastal. Konkurentsiameti hinnangul ei olnud nimetatud andmete kogumine koondumise menetlemise raames otstarbekas ja vajalik, kuivõrd koondumise osaliste turuosa jääb alla 15% ja tegemist ei ole horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga¹.

Koondumise teate kohaselt, tuginedes Maaeluministeriumi ja Statistikaameti andmetele², toodeti Eestis 2019. aastal 821 500 tonni toorpiima. Agron Halduse OÜ kontserni ettevõtjad tootsid kokku toorpiima [...] tonni ja Vardja Masinaühistu ligikaudu [...] tonni. Eeltoodud kogustest järeldub, et koondumise osaliste ühine osatähtsus toorpiima kogutoodangust Eestis oli 2019. aastal [5-10]% ning tegemist ei ole horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, ei ole kaubaturgude ega nende geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

¹ Agron Halduse OÜ kontserni ettevõtja müügitulu taimekasvatustoodangu müügist oli 2019. aastal 3,6 miljonit eurot, Vardja Masinaühistul 0,8 miljonit eurot, samal ajal kui kaubaturul tegutseval ettevõtjal Scandagra Eesti Aktiseltsi müügitulu loomasööda müügist oli 78 miljonit eurot.

² Maaeluministerium, „Põllumajanduse, kalanduse ja toiduainetööstuse ülevaade 2019“, lk 7

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevdamise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib horisontaalne kattuvus taimekasvatuse (sh loomasööda tootmise) ning toorpiima tootmise osas. Koondumise osaliste ühine osakaal nimetatud kaubaturgudel on alla 15% ning tegemist ei ole horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega. Koondumise teate kohaselt on taimekasvatustoodangu müügi valdkonnas koondumise osaliste suurimaks konkurendiks loomasööda müügiga tegelev Scandagra Eesti Aktsiaselts. Toorpiima tootmise valdkonnas on koondumise osaliste suurimateks konkurentideks AS Trigon Dairy Farming Estonia, Ühinenud Farmid AS ja OÜ Sadala Piim.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Agron Halduse OÜ ja Vardja Masinaühistu ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 26.08.2020 otsuse nr 5-5/2020-031
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud ärisaladused ja isikuandmed, vastavad kohad on
tekstis tähistatud nurksulgudega.*